

Macar halkı, Hunların torunlarıdır, yani soydaşımızdır

“Sizlerin (Türklerin/FÖ) Oğuz evlatlarınız biz Macarların Oğur evlatları diğer Türk halkları gibi eski devirlerde bütün dünyayı harekete getiren (...) (Orta Asya/ FÖ) medeniyet muhitinin aynı mümessilleriydiler. Anadolu’ya Türkler bin yıl önce değil, MÖ 2-3.000 yıl önce geldiler. Atlı Nomad (göçebe) kültürü olarak Anadolu’da büyük bir rol oynadılar. “Türk Tarih Kurumu Alacahöyük’te bunu teyit eden eserler de buldu.” (*1)

Ülkemizde onomalojinin (özel ad biliminin) temellerini atan, ömrünü Türk özel isimlerinin araştırılmasına adanmış, Türk özel ad biliminin, özellikle kişi isimlerinin esaslarını ortaya koymuş, Macar Halkbilimci, Türkiye’de Hungaroloji Ana Bilim Dalı’nın kurucusu Macar Türkolog Laszlo Rasonyi (Laslo Raşonyi), 1 Mayıs 1937 yılında Ankara Üniversitesi’nde verdiği **“Macarlar Arkeolojisinde Hunlar, Avarlar, Macarlar”** konulu konferansın girişini böyle yapmıştı.

MACARLAR, GUNLAR ÜZERİNDEN ŞYUNGNU KÖKENLİDİRLER

16’ıncı yüzyılda Osmanlılarla Avrupa’da iktidar savaşlarına giren, ünlü Mohaç zaferiyle Kanuni’ye boyun eğerek bağımsız krallığı sona eren Macar halkı, ünlü Macar Türkoloğu Raşonyi’nin de belirttiği gibi (**“Oğur evlatları”**), bizlerin (**“Oğuz evlatları”**yla) **“eski devirlerde bütün dünyayı harekete getiren medeniyet muhitinin aynı mümessilleri”**ydi. Yani Macarlar, Oğuz kökenli Türkiye Türklerinin soydaşlarıdır; Hun Türkleri kökenlidirler.

Bilindiği gibi, Orta Asya’da kurulan ikinci büyük Türk devleti Hun devletidir.

Hunlardan Çin kaynakları aracılığı ile haberdar oluyoruz. Geçen yüzyılda bütün tarihçiler ve Türkologlar Orta Asya Türklüğü hakkında Çin kaynaklarına başvurdular. Çinlilerle ilişkileri olmasa Hun diye bir kavim ve devletten haberimiz olmayacaktı. Son zamanlarda Orta Asya’daki arkeolojik kazılarda elde edilen bulgularla bu bilgiler takviye edildi. Çin fonetiğinde Hunlar *Xiongnu-nu* (*Hyung-nu/Şyungnu*) şeklinde anılırlar.

Hunların geçmiş tarihleri, kökenlerinin nereye dayandığı konusunda gene Çin kaynaklarına başvurur bilim insanları. Çin kaynaklarına dayanan Grumm-Grijmaylo’ya göre, bozkırlarda, Gobi çölünün güney uçlarında, kuzey steplerinde MÖ I. bin yıllarında *H’yenynun* ve *Hun-yü* göçebe kabileleri yaşıyordu. Efsanevi ilk Çin hanedanı Hsia (Şa) iktidarı MÖ 1764 yılında yıkılınca, gönderildiği sürgünde ölen hükümdar Tse-Kui (Di-kui’nin) son oğlu Shung Wei (Şang Wey) halkıyla birlikte kuzey steplerine göçetti. Tarihçi Gumilev’e göre, **“Klasik Çin tarihi kaynaklarına göre, Shung Wei, Hyung-nuların ataları olarak kabul edilir. Bu tarihi geleneğe göre, Hyung-nular, Çinli göçmenlerle bozkırlı göçebeler (Hun-yü ve H’yenynun halklarının/ FÖ) karışmasından türemiştir.” (*3)**

Peki Kuzey Çin steplerinde yaşayan bu H’yenynun ve Hun-yü halklarının kökeni nedir, kimdi bunlar? Kuzey Asya’dan gelerek MÖ III. bin yıllarında (günümüzden 5.000 yıl önce/Neolitik çağın sonlarında, Kalkolitik çağın başlarında) Kuzey Çin steplerine konan Hun-yü ve H’yenynun halklarının, (**“Türk veya Turuk sözcüğünün Çince telaffuzuna göre yazılış şekilleri olan”**) (*4) *Ti’ler, Ting-ling’ler, Ti-li’ler*dir. Gumilev, bu halkların (yani H’yenynun ve Hun-yü’lerin), MÖ 3’üncü bin yılda bozkır coğrafyasında Çinliler’in ataları olan **“Karabaşlar”**ca süpürülüp çıkarılı Kuzey Çin yerlilerinin torunları olduğunun altını çizmektedir. **“Shung Wei’le birlikte gelen Çinlilerin bu kabilelerle karışık kaynaşması sonucunda, ilk etnik unsur olarak Proto-Hunlar şekillenmiş; bilahare bunların kumlu çöllere çekilmesiyle birlikte, daha sonraki dönemlerde Hyung-nular ortaya çıkmıştır. Demek ki, Halha ovalarında yeni bir kaynaşma vuku bulmuş ve bunun sonucunda da tarihi Hyung-nular yüzeye gelmiştir. O döneme kadar bunlara ‘Hu’, yani bozkırlı göçebeler denilmekteydi. Böylece Hyung-nular, çöle hükmetmeyi başaran ilk millet (kavim yerine kullanılmaktadır-FÖ) olmuştur ki, bunu başarabilmek için güçlü, kuvvetli ve dayanıklı olmak şarttı.” (*5)**

Kaynaklar:

(*1) Laszlo Rasonyi, Doğu Avrupa’da Türklük, Selenge Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2019, Çev. Dr. Yusuf Gedikli, s. 31-32

(*2) Lev Nikolayeviç Gumilev, Hunlar, Selenge Yayınları, İstanbul 2013, 5. Baskı, Çev. Ahsen Batur, s. 29-30

(*3) L. N. Gumilev, Age, S. 30

(*4) Dr. Doğu Perinçek, Og’dan Oğur’a Devletin Oluşması Sürecinin Türkçedeki İzleri, Kaynak Yayınları, 5. Basım, s. 67

(*5) L. N. Gumilev, Age, S. 31

Macarlarla Hunların kanbağının artık somut bir şekilde kanıtlandığını söyleyen Macar Türkoloğu Raşonyi'nin sözünü ettiği Hunlar, yukarıda belirttiğimiz Hunlar mıdır? Şyungnular ya da Hunlarsa Kuzey Çin'deki halk ne zaman Tuna boylarına ulaştı da Avarlarla birlikte Macar halkının kökenini oluşturdu? Tabii ki bu soruları yüzlerce yıllık süreçler çerçevesinde düşünmek gerekmektedir.

NEOLİTİĞİN SONLARINDA ÖNTÜRKLER

MEDENİYETİN ZEMİNİ OLAN ATLI GÖÇEBE KÜLTÜRÜNÜ YARATILAR

Orta Asya atlı göçebe kültürü, insanlık tarihinde ilk medeniyetin yaratıldığı sosyo-ekonomik ve kültürel zemindir. Ve ilk sahipleri de kadim atalarımız İskit-Saka Türkleridir, Öntürklerdir. MÖ 4. bin yıllarına kadar uzanır. Neolitiğin sonlarında başlar. Günümüzden 6 bin yıl önce Orta Asya steplerinde İskit-Sakalar tabiatla vahşi halde yaşayan at sürülerini evcilleştirmeye başlamışlardı. Dünyanın diğer mekanlarına, özellikle çalışkan çiftçilerin yaşadığı ırmak ve göl kenarlarına devlet kuruculuğunun fideliği olan bu atlı çoban kültürü 1.500- 2.000 yıl sonra gelebilmiştir. (*6) Raşonyi'nin dediği gibi, atlı göçebe kültürü yerleşik kültürden üstündü. (*7)

TARİH, AĞIRLIĞINI ARİSTOKRASİNİN YANINA KOYMUŞTUR

MÖ 3. bin yıllarından itibaren Kuzey Çin steplerinde cereyan eden etnogenezi süreci sonucunda harmanlanan farklı etnoslar *Önhunları* yaratmışlar, ardından gelen süreçte de *Şyungnular (Hunlar)* tarih sahnesine çıkmışlardır. MÖ 209 yılına gelindiğinde *Modu (Mete)*, babası *Teoman*'ın şekillendirdiği Hun devlet çekirdeğini konsolide ederek Hun devleti olarak tarih sahnesindeki yerini aldı. Konsolide etti, pekiştirdi; çünkü MÖ III. yüzyıl civarında artık Hun halkı, ***"Gobi Çölü'nden Sibirya taygalarına kadar bütün bozkırların sahibi olmuş"***tu. (*8) Bu devlet, kabile mahşerinin ortasında birçok kabileyi (boyu), kabile birliklerini (bodunları) bir araya getirerek Hun beylerinin örgütlediği bir devlettir. Görünüştaki boylar (kabileler) konfederasyonu, tarihi olarak sürecin gerileyen, sönen tarafını temsil etmektedir. Merkezi idare, merkezdeki devlet erkani, yönetici aristokratların varlığı ise tarihi olarak sürecin ilerleyen, yükselen temel yönünü temsil etmektedir. Beylerin gözlerini diktikleri iktisadi varlıklar, İpek Yolu'dur, kentlerdir. Zenginleşmenin kaynaklarıdır. Bu iki yan arasındaki, boylar mahşeriyle merkezdeki aristokrasi, devlet ve medeniyet yanı arasındaki diyalektik çelişme Hun devlet ve medeniyetinin gelişme motorudur. Ve tarih, ağırlığını aristokrasinin tarafına koymuştur.

Hunlar gerek Çin'le savaşlardan gerekse tabiatın haşinliğine maruz kalışlarından (71-72 kışında *Wu'sun* saldırılarından kaçanların geri dönüşü sırasında şiddetli bir kar ve donla karşılaşmaları kitleler halinde ölümlere yol açmıştı) takatsiz düşmüşlerdi. Bunun üzerine çevresindeki bütün düşmanları saldırıya kalktı. *Wu'sunlar* batıdan, *Wu'hanlar* doğudan ve *Ting-lingler* kuzeyden saldırarak bitik Hunları kılıçtan geçirdi. Bir yandan da tabiatın hışmına uğrayan Hunlar halkının üçte birini kaybetti. Felaket bir kere ekledi mi, ardardına darbe alınır. Çin tarafına geçen Hunların tamamı bu esnada tam bir kopuş içine girdi. Bu son darbeye Hunların ne derece bitkin düştüğünün kanıtını, eskiden 160 bin kişilik kuvvetin başaramadığını 3 bin askerlik bir Çin kuvvetinin hiç zorlanmadan 70 yılında bozkırda sürüleri ve insanları toplayıp götürmeleri oluşturdu. Böylesine ağır kayıplara rağmen düşmanlar asıl Hun topraklarını ele geçirememişti. Burada ***"birkaç on bin kişilik güçlü atlara sahip savaşçı, eyerlerinin üzerinde dimdik duruyordu."*** O dönemin Bozkırlarında bu kuvvet esaslı bir varlıktı. Ancak Hunlar arasındaki klik çatışmaları sonlarını getirdi. (*9)

ŞYUNGNULAR'A ESAS DARBİYİ ÇİNLİLER DEĞİL, SİYEPİLER VURDU

Kuzey Hunlarına nihai darbeyi, Çin değil, dağınık durumdaki boyları ve boy beylerini örgütleyen güçlü bir iradeye sahip *T'an-shih-huai (Tanşihay)*'ın başlarına geçtiği gene bir Türk kökenli bodun olan *Xianbei'ler (Siyenpiller)* vurdu. Belalı ve korkunç Siyenpillerin kılıçlarından kurtulmak amacıyla dehşet içinde batıya yöneldiler. Yani Avrupa Hunlarının tarihini yapacaklardır.

Burada bir parantez açarak bir yandan tarihi ve arkeolojik belge ve bulgulara dayanarak Atilla, Ruga, Bleda gibi liderlerinin yönetiminde Karadeniz'in kuzeyinden Volga ve Tuna üzerinden Orta ve Doğu Avrupa'da Avarlar, Bulgarlar ve Macarlarla karışık kaynaşarak bir yandan Kavimler Göçü'ne neden olup Avrupa'nın bugünkü siyasi yapısının oluşması sonucunu yaratacaklardır. Ancak bu konuda

Kaynak:

(*6) Dr. Doğu Perinçek, Og'dan Oğur'a Devletin Oluşması Sürecinin Türkçedeki İzleri, Kaynak Yayınları, 5. Basım, s. 134

(*7) Laszlo Rasonyi, Age, S. 32

(*8) L. N. Gumilev, Age, S. 47

(*9) L. N. Gumilev, Age, S. 168

Avrupa Hunları ile Siyenpilerin önünden kaçan Hunlar arasında bir bağlantı, bir ilişki olmadığını ileri süren bilim insanları bulunmaktadır.

Örneğin Denis Sinor, Bury'nin, **"Hunların Avrupa'ya yönelmelerine yol açan doğrudan nedenlerin, uzak geçmişte kalan Syung-nu (!) çöküşüyle hiçbir ilgisi yoktur"** şeklinde **"olağanüstü güçlü yargısına dayanarak verdiği"** hükme **"hayran olmama"**nın mümkün olmadığını ileri sürüyor. (*10) Oysa Türk Antikitesi hakkında bilimsel araştırmalarıyla tanınmış dünyaca ünlü tarih otoritesi Gumilev ile Macar dehası Laşonyi ve başka tarihçiler Avrupa Hunlarıyla Orta Asya Şyungnuların (Hunları'nın) bağlantısı saptamaktadırlar.

Büyük Macar Türkbilimcisi (Türkologu-1809/1984) ve Türk özel ad bilimi ((onomalojinin) kurucusu Laszlo Rasonyi Orta Asya'da Şyungnuların savaşta ağır darbe alarak dehşet içinde batıya kaçtıklarını anlatmaktadır.

YURLARINDAN ÇIKARILAN KAVMİN ÖNÜNDEKİ İKİ SEÇENEK

Orta Asya'da savaşta ağır darbe alarak yaşadığı topraklardan sürülme tehlikesine maruz kalan atlı göçebe kültürü halklarının önlerinde iki alternatifin bulunduğunu, **"ya muzaffer olan kavim ittifakına girdikleri"**ni ya da **"yeni bir vatan kurdukları"**nı belirten Laşonyi, **"Ama nerede?"** diye sorguluyor. Şöyle devam ediyor: **"Göçebe atlı kavim bütün gücüyle ya vatanından atacağı veya kendi kavmi içerisinde hakimiyet altına alacağı bir kavimle karşılaşınca kadar hızla batıya doğru ilerliyor ve topraklarını acımasızca savunan kavimlerin çemberinden geçerek kendine yol açıyor ve böylece yeni bir imparatorluk kuruyor."** (*11)

Orta Asya antik çağda tam bir kavimler okyanusu durumundadır. MÖ 1. bin yıllarından MS 1. bin yıllarına kadar devletleşme, medenileşme ve sınıflaşma süreci içerisinde birçok kavim ve onların boyları ve budunları durmadan birbirleriyle savaşmışlar; bir kavmin hızla ilerlemesi ve güçlenmesi sonucu diğerlerine şiddetle boyun eğdirerek konfederasyonlar örgütlemişler; bu süreç içerisinde birbirleri içinde harmanlanarak özümlemişlerdir. Bu nedenle belki de Dr. Doğu Perinçek'in belirttiği gibi, dünyada Orta Asya'daki kavimler kadar harmanlanan, birbiri içinde eriyen başka bir coğrafya bulunmamaktadır.

Daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi atlı çoban kültürünün toplumsal gelişim şemasında göçebe toplumunun en üst aşaması olduğunu, sınıflaşmanın, devlet kurmanın ve medenileşmenin fidiğini oluşturduğunu anlatmıştık. İşte bu kaynaşma içinde darbe yiyen ve yaşadığı topraklardan sürülen atlı çoban halkı, arkasında kovalayan düşmanlarının dehşeti içinde ilk yaptığı iş hızla batıya firar etmek olmaktadır. Ancak belirttiğimiz gibi o kavimler okyanusu içinden kendine yol açmak zorunluluğu ile ilerleyecektir. Bu konuda Laşonyi bir başka yerde şu ifadelerle açmaktadır konuyu: Laşonyi V-VII. Yüzyıllarda Amur boylarında yaşayan Murka kavminden Kun boyunun bağımsız bir halk haline geldikten sonra 1017 yıllarında Mançurya'daki rolü büyük Kitayların saldırı ve baskıları sonucu batıya yönelişi üzerinden konuya açıklık getirmektedir. **"Asya'dan Avrupa'ya Amur nehrinden Tuna'ya kadar bir dalga baş döndürücü bir süratle geçmiştir. İşte bu şekilde yurdundan çıkarılmış olan atlı-nomad kavim iki imkân karşısında kalır: Ya muzaffer olan kabile ittihadına dahil olur yahut yeni bir vatan arar. Fakat nerede? İleriye atılır, yurtlarını şiddetle müdafaa eden halkları yararak geçer, yurtlarından çıkarır yahut onları da kendi içerisinde alarak yeni bir kabile ittihadı teşkil eder; yani böylece yeni bir imparatorluk kurar (...) 30 yıl içerisinde büyük bir halk binlerce kilometre (mesafe) geçmiştir! Bunu ancak cihan tarihinin büyük istilacı Türk halkları Hunlar, Avarlar, Göktürkler yapabilmıştır."** (*12)

Tanşihay yönetiminde Siyenpilere yenilen Şyungnu (Hun) halkı darmaduman oldu. MS III. yüzyılda Şyungnu (Hun) halkı dört kola parçalandı. Kuzey Şyungnu halkı, **"Yüeban"** halkı, Güney Hunları arasından Çinlileşmeyi kabul etmeyen ve kuzeye gelen Hunlarla Kuzey Hunlarının bir kısmıyla Siyenpilerin karışması, harmanlanmasıyla oluşan ve Rus tarihçi Gumilev'in ifadesiyle **"Hunno-Siyenpi"** halkı ve Çinlileşmiş Şyungnu halkı...

Kuzey Hunları, belirtildiği gibi Siyenpilerin baskı ve saldırısı sonucu yok olmamak, hâkim boyun içinde erimemek için batıya büyük bir hızla kaçtı.

Kaynak:

(*10) Deniz Sinor, Erken İç Asya Tarihi (Hun Dönemi), 9. Baskı 2019 İstanbul, İletişim Yayınları, S.248

(*11) Laszlo Rasonyi, Age, S. 102

(*12) Laszlo Rasonyi, Age, S. 117-118

TARİHTE SADECE TÜRKLERİN YAPABİLDİĞİ EYLEM:

30 YILDA BÜYÜK BİR HALK OLARAK BİNLERCE KM MESAFE KATETMEK

Yukarıda iki yerde açıklandığı üzere, batıya ilerleyen Hunlar önüne çıkan ve yurdunu savunan yerli halklarla çarpışarak ilerledi.

Nereye kadar?

Binlerce kilometre mesafe katettiler.

1. yüzyılda Büyük Bozkır'ın batı ucunda, Gumilev'e göre Kafkaslar'da *Alanlar*, Artamonoz'a göre Aşağı Volga ve Urallar'da *Ugorlar*, Hajdu'ya göre Batı Sibirya'nın step orman alanlarında *Ugor-Samoidler*'den *Sabırlar* ve gene Gumilev'e göre Aral civarı **"eski Avrupalı katmanların bakiyeleri Hionitler"** yaşamaktaydı. Şyungnular (Hunlar'ın) önemli, boyun eğmeyen, dik duruşlu, bağımsızlık ve hürriyetine düşkün kesimi dosdoğru bu halklara doğru akmaktaydı.

Ancak Siyenpi hakimiyetini kabullenmeyerek batıya kaçan Hun dalgası sadece *Ugorlara ve Alanlar'a* *çarptı*. Ugorlar, kaçak Hunları içlerine aldılar. Onların barınmalarını ve yeniden eski güçlerine ve kudretlerine kavuşmalarını sağladılar. Ugorlarla kaçak Hunlar (Şyungnular) karışıp kaynaşarak birbirlerinin içlerinde eridiler. Bu etnogenez sürecinden yeni bir halk, *Gunlar (Kunlar)* ortaya çıktı.

Ancak Hunların Büyük Bozkır'ın doğu ucundan Siyenpi egemenliğinden kaçarak Volga boylarına geldikleri 155 yılından Alanlar ile ölümüne bir savaşa tutuştukları 350 yılları arasındaki 200 yıllık süreç karanlıktır. (*13) Yukarıda belirttiğimiz gibi Simon da aynı tezi ileri sürmektedir ama Gumilev'den farklı olarak Avrupa Hunları ya da Gunlar ile Orta Asya Şyungnular'ın bağlantısı olmadığını ileri sürer.

Oysa G. I. Borovka'nın Noin-ula kurganında yapılan kazılarda elde edilen arkeolojik bulgular üzerinde yaptığı analiz her şeyi ortaya koymaktadır. P. K. Kozlova'nın belirttiği göre, **"Borovka'ya göre bulunmuş olan sanayi mamulleri arasında dışardan getirilmiş eşyalar ve hatta Yunanlılara ait olması gereken kumaş parçaları vardır. Bulunan kumaşlar hammadde, boya, dokuma tekniği ve desenler itibariyle Karadeniz sahillerindeki Yunan kolonilerinde dokunan kumaşlara benzemektedir. Muhtemelen bunlar İskitler için dokunmuştu ve oradan Hunlara intikal etmişti."** (*14)

Yukarıda yeri geldiği için yüzeysel olarak belirttiğimiz gibi, Kuzey Çin ve Büyük Stebin doğu ucundaki coğrafyada İsa'nın doğumundan sonraki ikinci yüzyılın başlarındaki konjonktür içinde Hunlara hayat hakkı tanınmadı. Boyun eğmedikçe toptan ortadan kaldırılmak tehlikesi karşısında tarımın ve yerleşik hayatın geliştiğini bildikleri Karadeniz'in kuzeyindeki steplere, Volga ve Tuna boylarına yıldırım gibi göç ettiler. Bu coğrafyada iki asır Ugor kitleleri içinde birbirlerinin içinde eriyerek, birbirlerini özümleyerek sonunda bu etnogenez sürecinden yepyeni bir halk olarak tarih sahnesine çıktılar. Fiziki görünüm ve karakterleri değişti. Tarihi isimleri *Gun (Kun)* oldu. Öyle ki Orta Asya'daki *Hun* halkıyla *Gun* halkının fiziki görünüşlerinin bile farklılaştığı belirtilmektedir. Avrupa halkları arasında dehşet saçacak yıllar yaklaşmaktaydı. (*15)

350-370 yılları arasında Alanlarla bitmek bilmez bir savaşa tutuştular. Alanları yendikten sonra Tuna'yı aşarak Avrupa sahasına ayak bastılar. Bu esnada temel güçlerinin çekirdeğini birleştikleri Ugorlar oluşturunuyordu. Atlı göçebe kültürü üstünlüğü ile yendikleri Alanları da saflarına katarak yönetici kadroları kendileri olan bir konfederasyon kurdular. 470'lerde Don sahillerine yayıldılar. Bu coğrafyada yaşayan güçlü bir Germen devleti vardı. Başlarında Ermanarik olan Doğu Gotları (Ostrogotları) altederek daha da batıya ittiler. Böylece Avrupa'nın bugünkü siyasi yapısını oluşturacak olan Büyük Kavimler Göçü'ne neden oldular. İlk Çağ bitmek üzere, şafağında Orta Çağ görünmektedir.

"OGUR EVLATLARI" NIN MACAR'A DÖNÜŞMESİ SÜRECİNİN TARİHTEKİ İZLERİ

Ogur, Oğur, Oğuz kavramlarının yüzyıllar içindeki süreçlerde incelenmesi, Türk boylarının tarih içinde evrimleşme aşamalarını ortaya çıkarmaktadır. Oğuz ile Ogur adlarının anlamdaş olduğu, tarihçilerin üzerinde hemfikir oldukları bir görüştür. Zeki Velidi Togan'a göre, *Ogur/Yugur* ismi antik dünyada Türk adının yerini tutmuştur ve *Oğuz* adının selefidir. Ve Ogur adının geçerli olduğu dönemde henüz genel bir siyasi örgütlenme söz konusu değildir; Oğuz ise sınıflaşmanın ilerlediği, artı ürünün ortaya çıktığı ve devletin ilk çekirdeğinin biçimlendiği zamanın ürünüdür. (*17)

Kaynaklar:

(*13) Gumilev, Age, S. 259

(*14) Gumilev, Age, S. 259

(*16) Gumilev, Age, S. 260

(*17) Zeki Velidi Togan, *Umumi Türk Tarihi*, s. 143/ Akt. Dr. Doğu Perinçek, Age, S. 32-33

Dr. Perinçek, “Hazarlar, Bulgarlar ve Kıpçaklar/Kumanlar gibi Kuzey Türklerinde, Ogur adıyla örgütlenmiş birçok boy toplulukları bulunduğu”nu, “Kutrigur, Utrigur, Onugur gibi boylar topluluklarının kökenlerinde, Tokur Ogur (Tokuz Oğuz), Otur Ogur (Otuz Oğuz), On Ogur (On Oğuz) gibi belli sayıdaki boyların bir araya gelmesiyle oluşan boy birliklerinin (Bodunların-FÖ) bulunduğu”nun tespit edildiğini, Zeki Velidi Togan’ın, “Bulgar sözcüğünün Bel Ogur (Beş Ogur), yani Beş Boy’dan geldiği”ni ileri sürdüğünü, gene “Macar ismini Beş Gur (Meş Gar) , yani Beş Boy isimlendirmesine bağladığı”nı ve “Macaristan’ın Almanca ve İngilizce karşılıkları olan Ungarn ve Hungary isimlerini On Ogur, yani On Boy kökeniyle açıkladığı”nı belirtmektedir. (*18)

Macarların etnik kökenini biraz daha açalım.

Macar halkı (1.-7. Yüzyıllar arasında) yüzlerce yıllık etnogenetik süreci içinde dört farklı etnos ile harmanlanarak tarih sahnesindeki yerini aldı.

Yukarda *Onogur* sözcüğünün *On Boy* anlamına geldiğini ifade etmiştik. Bu *On Boy*, yani *Onogurlar*, İsa’nın doğumundan sonra 1. yüzyılın başlarında Uralların Asya yakasının eteklerinde ikamet ediyorlardı. İlk önce batıdan gelen *Mansi* halkı ile kaynaştılar. *Mansiler*, İdil nehrinin orta kesiminde MÖ 8. yüzyıl- 3. yüzyıl arasında ortaya çıkmış (*19) Ananyino kültürü mensubuydular. *Mansiler*, atlı, balıkçı ve avcı bir halktı. *Unogur-Mansi* karışımı halk kitlesi, Urallar’dan Güney Rusya’daki Kuban sahillerine göçtü. Kuban Nehri çevresinde, Karadeniz kıyısında Don Stepleri, Volga Deltası ve Kafkasya arasında ve Kırım Yarımadası’ndan Kerç Boğazı ile ayrılmış coğrafi bir bölge olan Kuban’da, daha sonra 527 yılında, *Magyeri*’nin komutasında gelen Attila’nın oğlu *İrnik Hunları*yla karıştılar. Daha sonraki yıllarda *Sabırlar* ve *Köktürkler* ile de harmanlanan ve büyük bir kitle haline gelmiş, yüzyıllar içinde değişmiş bulunan Ugor halkının bir kısmı 6.-7. yüzyıllarda Kuban’dan ayrıldı. Kuban’da kalan kitlenin reisi, İrnik’in torunlarından *Bayan*’dı. İşte bu *Bayan*’ın reisliğini yaptığı *Unogur* kitlesi Macarlar idi. 830’larda Kuban’daki **“Onogurlar (bugünkü şeklinin teleffuzu, Hungarus, Ungar, Hongrois) Don ve Dinyeper arasında yeni bir vatan kurdu. Bu memleketin ismi o zaman reisi olan Levedi’ye izafetle Levedya’dır. Buradan 889’da Dinyeper ve Karpatlar arasındaki Etelköz, yani ‘nehirler arası’ dedikleri sahaya ve oradan da 896’da bugünkü vatana (yani Macaristan’a/FÖ) yerleştiler.”** (*20)

Attila’nın İzinde adlı kitapta belirtildiğine göre, Macar yazar F. Sinkovics, **“...defalarca kanıtlanmış tarihi bir gerçeğiz: Hunların torunlarıyız.”** demektedir. (*21)

Hunlar ve Oğuzlar (Sir-i Derya Oğuzları) Orta Asya’nın Türkçe konuşan iki önemli halkıdır. Hunlarla Ugorların -Avarların- harmanlanmasından yeni bir halk, Macarlar tarih sahnesine çıkmıştır. Türkolog Macar bilim insanı Raşonyi’nin deyişiyle, **“Oğuz evlatları”yla “Oğur evlatları”, “diğer Türk halkları gibi eski devirlerde bütün dünyayı harekete getiren (...) medeniyet muhitinin aynı mümessilleriydiler.”**

Kanında bol miktarda Türk kanı bulunan, ancak bu kandaşlığı -kan konuşmaz kabilinden- bilince de çıkaran Raşonyi, günümüzde kadim atlı göçebe kültüründen, **“eski atlı aileden”**, **“temiz ve müstakil olan yalnız iki millet kaldığı”**nı belirterek, **“Birisi atlı nomad ailesine mensup olmakla gurur duyan ve bugün artık kılıç ve at eski rollerini kaybettiğinden büyük zararlara uğrayan fakat ona rağmen birçok da aha büyük memleketlerden daha fazla kültür mevcudiyetini gösteren küçük**

Macaristan’dır, diğeri büyük oğlu ve atasının rehberliği altında en eski Ural-Altay ırkını bugünkü makineleşmiş dünyada da yine büyük devletler arasına yükselten Türkiye’dir.” (*22) ifadelerini

kullanır. Ve ekler: **“Macarlar X. asra kadar (kısmen daha sonra da) yalnız Türk kabileleriyle karışmıştır.”** (*23)

Fatih Özcan

E. Tarih Öğretmeni, Gazeteci, Yazar

Kaynaklar:

(*18) Dr. Doğu Perinçek, Age, S. 33-34

(*19) WikipediA- https://en.wikipedia.org/wiki/Ananyino_culture

(*20) Laszlo Rasonyi, Age, S. 56

(*21) F. Sinkovics, Attila’nın İzinde, Bilim ve Ütopya/Ağustos/2023

(*22) Laszlo Rasonyi, Age, S. 61

(*23) Laszlo Rasonyi, Age, S. 71